

Taktik Hareketli Ağlar Arası IP Yönlendirme

Taner Kurtuluş
taner.kurtulus@t2.com.tr

ÖZET

Bir altyapının bulunmadığı ve kararların anlık verildiği haberleşme senaryolarında kablosuz haberleşme genellikle MANET uygulamaları kullanılarak gerçekleştirilmektedir. Radyo haberleşme teknolojilerindeki gelişmeler ve değişen uygulamalar sayesinde MANET'ler birçok farklı iletim ortamında ve farklı teknolojilerle kullanılabilir. Ancak farklı senaryoların gerçekleşmesi esnasında heterojen iletim ortamlarında kullanılmakta olan MANET'lerin karşılıklı haberleşebilmeleri ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır.

Bu sunumda alanlar-arası yönlendirme (inter-domain routing) algoritmaları kullanarak heterojen Hareketli Tasarsız Ağlar'ın (Mobile Ad Hoc Routing-MANET) ortak çalışabilir hale getirilmesi ve uçtan uca haberleşmelerinin nasıl sağlandığı anlatılacaktır.

Heterojen MANET'lerin birbirleriyle haberleşebilmeleri ve uçtan uca haberleşmelerinin sağlanabilmesi için sanayide ve akademide yapılan çalışmalar yoğun olarak son beş yılda gerçekleştirilmektedir. Sanayide yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalara bakıldığında, çalışmaların yalnızca birkaç ülkede yapıldığı ve oldukça yeni oldukları görülmektedir. Akademik dünyada yapılan çalışmalara bakıldığında İnternet ile ilgili çalışmaların yoğun olarak gerçekleştirildiği, ancak MANET'ler ile ilgili çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu görülmektedir. Yine bu sunumda bu konular ele alınarak İnternet ortamında kullanılan alanlar arası yönlendirme protokollerinin nasıl ele alındığı ve MANET'ler için yapılan değişiklikler anlatılacaktır.